

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Datum
29 september 2020

Ons kenmerk
20/071

Contactpersoon
J.P. Laurier

Betreft: Internetconsultatie Besluit en Regeling Inburgering

Geachte heer / mevrouw,

Hierbij ontvangt u de reactie van Blik op Werk met betrekking tot de internetconsultatie Besluit en Regeling Inburgering.

Blij met nieuwe wet

Bij deze nieuwe wet gaat het om de inburgeraar en dat hij/zij zo snel mogelijk meedoet; de taal leert, actief is en het liefst aan het werk gaat. Op deze manier kan hij/zij zichzelf en kunnen de mensen in zijn/haar omgeving zich ontwikkelen en een bijdrage leveren aan de Nederlandse maatschappij. We juichen toe dat kwaliteit centraal staat in deze nieuwe wet en de gemeenten weer opdrachtgevers van het traject en de inkoop van scholing worden. Naar verwachting zal de kwaliteit van de inburgering verbeteren en het onrechtmatig gebruik van publieke middelen afnemen.

Dienstverlening van de beste kwaliteit en onafhankelijke beoordeling

Inburgeraars, zeker vluchtelingen, vormen een kwetsbare groep in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Juist kwetsbare groepen verdienen dienstverlening van de allerbeste kwaliteit. Gemeenten willen zo veel mogelijk inzicht en zekerheid over de betrouwbaarheid en kwaliteit van de aanbieders die zij contracteren. Dat een kwaliteitskeurmerk onafhankelijk en verplicht blijft is een goede zaak

De huidige markt

Op dit moment hebben 191 scholen het keurmerk of het aspirant keurmerk behaald. De markt van inburgering kent veel kwalitatief uitstekende aanbieders. De slagingspercentages stijgen al twee jaar op rij. Dit wordt bevestigd door recente uitkomsten van de Divosa benchmark waaruit blijkt dat het afgelopen jaar meer statushouders hun inburgeringsdiploma haalden en een plek in onze samenleving vonden. Wij hebben het volste vertrouwen dat de aanbieders deze nieuwe uitdaging aankunnen. Wel wordt innovatie gevraagd. Denk alleen al aan de opgave om meer duale trajecten te ontwikkelen en het niveau zoveel mogelijk tot B1 te verhogen. Innovatie vraagt om creativiteit en dynamiek. Natuurlijk kunnen bestaande aanbieders innoveren in termen van kwaliteit, effectiviteit, kostprijs en klantvriendelijkheid. Echter, de prikkel daartoe is groter als er toegang is voor nieuwkomers. Nieuwe toetreders blijven daarom nodig, maar daar zit ook een stuk van de zorg. De eisen rond kwaliteit, verantwoord ondernemerschap en leveringszekerheid moeten namelijk wel gewaarborgd zijn. We komen hier straks op terug.

Brede invulling kwaliteit

De brede invulling van kwaliteit in de nieuwe wet is positief. Kwalitatief goed onderwijs gaat niet alleen over de uren waarin taalles gegeven wordt. Het borgen van kwaliteit van inburgering omvat ook de organisatie waarin dit gebeurt. Het gaat over bekwame docenten die werken in een omgeving die hen in staat stelt het werk goed te doen en een werkgever die in hen investeert. Het gaat ook over de continuïteit van de organisatie en een aanbieder die levert wat is afgesproken.

Zorgen over twee modules

In de huidige stukken hebben wij wel zorg over de twee modules waar nauwelijks kwaliteitsborging is, namelijk op het Participatiedeel van de Z-route en de module arbeidsmarkt en participatie. In het verleden waren er onregelmatigheden bij de ONA-lessen. Ook zien we dat partijen die de afgelopen jaren het verplichte keurmerk inburgering niet hebben gekregen dan wel zijn kwijtgeraakt, hun activiteiten verplaatsen naar de activeringsmarkt. Daar krijgen zij weer te maken met inburgeraars maar staan niet meer onder toezicht. Op de activeringsmarkt is immers geen keurmerk verplicht. Dat baart ons zorgen. Wij adviseren hier nog eens kritisch naar te kijken. Welke uitvoerders gaan dit doen en waar moeten zij aan voldoen? Dit is van ook belang omdat op pagina 45 van de Toelichting op het Besluit staat dat: "activiteiten die in het kader van de participatiewet worden uitgevoerd, kunnen, indien de activiteiten passend zijn, in mindering worden gebracht op het participatiedeel van de Z-route". Wie gaat bepalen of dit passend is? Aan het participatiedeel van de Z-route zijn geen eisen gesteld. Ook bij de Participatiewet gelden geen eisen m.b.t. uren en aanbieders.

Een stelsel met een dubbel slot

De inburgeringsmarkt is ook straks geen totaal vrije markt. Met alle ervaring die we hebben is dat overduidelijk positief. Borgen van de kwaliteit vraagt om bewaken van toegang tot de markt en het houden van toezicht op de markt. Minister Koolmees spreekt bij toezicht van een 'stelsel met een dubbel slot'; zowel een onafhankelijk kwaliteitskeurmerk als de gemeenten hebben hier samen een rol in. Het keurmerk zorgt voor een basis van kwaliteit, gemeenten monitoren dit en stellen eventueel extra kwaliteitseisen.

Wat betreft toegang is er een drempel om, als aspirant keurmerkhouders, toe te treden tot de markt en bij het verkrijgen van het definitieve keurmerk. Tussen 1 september 2018 en 1 september 2020 zijn 20 ondernemers niet toegelaten als aspirant op de markt en hebben 23 ondernemers, na de aspirant periode, het definitieve keurmerk niet gekregen.

Bij toezicht gaat het om het behouden van het keurmerk. In de eerdergenoemde periode is van 27 scholen het keurmerk ingetrokken.

Toegang en toezicht gaan bij kwaliteitsborging hand in hand. De ervaring van de laatste jaren heeft geleerd waar de risico's zich voordoen. Een duidelijke les is dat, bij zowel toegang als toezicht, het samenwerken in de keten van handhaving van groot belang is. De verlener van het keurmerk, DUO, Inspectie SZW en gemeenten kunnen door samen te werken en het delen van informatie elkaar in hun rol versterken en zo de effectiviteit van de handhaving vergroten. Dit vraagt tijd van alle partijen.

Bij toegang is het van belang om partijen, die alleen en vooral uit zijn op snel geld verdienen, van de markt te weren. We zien bij hen een mix van schijnbaar juist handelen met volstrekt verkeerde doelstellingen. Hen weren van de markt kan door het beperken van de groepsgrootte, het normeren van de winstmarge (zoals ook in de zorgsector gebruikelijk is) en de inkomens onder te brengen onder het regime van de wet normering topinkomens. Hierdoor bewaakt het keurmerk ook de zuiverheid van de aanbieders.

Onrechtmatig gebruik van publieke middelen

Waar in het Besluit en/of de Regeling nu van fraude wordt gesproken adviseren wij om dit breder te formuleren en het over onrechtmatig gebruik van publieke middelen te hebben. Zodat de toezichthouder ook zonder discussie onrechtmatige besteding van middelen kan vaststellen en overgaan tot schorsing, niet opnieuw toekennen of intrekken.

Toezicht op het keurmerk

In de regelgeving is geen toezicht op het keurmerk geregeld. Wij adviseren om dat wel op te nemen.

Onderaannemers

Wij verwachten dat gemeenten in de aanbesteding een breed aanbod aan onderwijs gaan vragen. Denkbaar is dat scholen in consortia gaan werken en er dus onderaanbesteding gaat plaatsvinden. Een keurmerk moet ook verplicht zijn bij alle onderaannemers.

Onderzoek tevredenheid opdrachtgever (gemeente)

Om gemeenten te ondersteunen in hun toezichtrol kunnen in een opdrachtgevers tevredenheidsonderzoek de eisen van gemeenten en contractafspraken gecontroleerd worden. Niet voldoen aan de eisen van de opdrachtgever kan vervolgens een reden zijn het keurmerk niet toe te kennen, te schorsen of in te trekken. Dit versterkt het effect van 'het dubbel slot'. In de regeling is het onderzoek naar de tevredenheid van de opdrachtgever niet bij het keurmerk opgenomen. Wij adviseren om dit wel mee te nemen. Voordat de huidige wet inging, dus tot 2013, eisten tussen de 90% en 93% van de gemeenten op vrijwillige basis het Blik op Werk keurmerk van hun taalaanbieders. In die periode was het niet halen van de norm tevredenheid opdrachtgever de belangrijkste reden het keurmerk niet te verlengen.

VOG en ZZP

Docenten moeten bij indiensttreding een VOG overhandigen aan hun werkgever. Wij zien dat veel aanbieders werken met ZZP'ers. Welke verplichting hebben zij als het gaat om een VOG?

Met vriendelijke groet,

Drs. J.P. Laurier
Voorzitter Raad van Bestuur Blik op Werk